

**PAMin
valtuuston
kevätkokous
22.–23.5.2024**

**Toiminnan ja
talouden
suuntaviivat
2025**

Toiminnan ja talouden suuntaviivat 2025

Vuonna 2025 alkaa PAMin tavoiteohjelmakauden 2024–2027 toinen vuosi. Tämä tulee olemaan vuosi, jonka aikana tavoiteohjelmaa ja strategiaa päästään toteuttamaan ensimmäistä kertaa koko vuoden ajan.

Vuoteen valmistaudutaan kuitenkin myös erittäin epävakaa ja arvaamattomassa yhteiskunnallisessa tilanteessa. Orpo-Purran hallituksen toimet työntekijöiden ja työttömien aseman heikentämiseksi tulevat suurelta osin voimaan jo vuoden 2024 aikana, mutta niiden vaikutukset näkyvät laajemmin vuoden 2025 aikana.

Lisäksi maassa tullaan käymään kahdet vaalit ja lähes kaikkien PAMin alojen työehtosopimuksista neuvotellaan.

Näistä lähtökohdista liiton asiantuntijat ovat laatineet nämä suuntaviivat vuodelle 2025.

Sisällys

Vuoteen 2025 poliittisesti epävakaa tilanteessa	2
Kahden vaalin vuosi	2
Suhdannepohja on saavutettu, elleivät leikkaukset pitkitä taantumaa	3
Työllisyysaste on säilynyt vahvana, työttömyyden odotetaan kääntyvän taas laskuun.....	4
Jälleen neuvotellaan työehtosopimuksista	4
Maahan muuttaneiden toimintaan ja tukeen panostetaan	6
PAM tavoittelee säällistä työtä ja elämiseen riittävää palkkaa yksityisten palvelualojen työntekijöille kaikkialla	7
Liiton talous ja henkilöstö.....	8

Vuoteen 2025 poliittisesti epävakassa tilanteessa

Vuonna 2024 poliittinen ilmapiiri on riitaisampi kuin pitkään aikaan. Orpo-Purran hallitus ei ole toiminut vuottakaan ja hallituksen ja opposition välinen yhteistyö on täydessä umpisolmussa. Maan hallitus on ajamassa läpi valtavia uudistuksia ja heikennyksiä, jotka tulevat vaikeuttamaan entisestään heikoimmassa asemassa olevia. Palkansaajaliike, PAM kärkipäässä on alusta asti paitsi vastustanut näitä heikennyksiä, myös yrittänyt esittää vaihtoehtoja Orpo-Purran politiikalle.

Nyt käynnissä olevaa työttömyysturvan ja työelämän pelisääntöjen muutosta ei ole aiemmin nähty. Orpon-Purran hallitus on siirtänyt suoraan hallitusohjelmaansa Elinkeinoelämän keskusliiton ja Suomen Yrittäjien tavoitteet, joiden tavoitteena on parantaa yritysten menestystä työntekijöiden kustannuksella. Nämä kohtuuttomat leikkaukset heikentävät erittäin monen palvelualojen työntekijän toimeentulon.

Mm. työttömyysturvan porrastus, lapsikorotuksen poistaminen, työssäoloehdon pidentäminen ja sovittelun päivärahan suojaosan poistaminen heikentävät erityisesti pienipalkkaisten työntekijöiden ja työttömien toimeentuloa. Irtisanomissuojan heikentäminen, määräaikaisuuden helpottaminen ja sairauskarenssi murentavat osaltaan työntekijöiden turvaa. Paikallisen sopimisen laajentaminen, työtaisteluoikeuksien rajoittaminen, yt-lain muutokset ja vientivetoisen palkkamallin sementointi taas heikentävät työntekijöiden vaikutus- ja neuvottelumahdollisuuksia. Myös monet muut hallituksen heikennykset ja leikkaukset kohdentuvat erityisesti naisvaltaisten alojen työntekijöihin ja työttömiin.

Lainsäädäntö, jolla leikkaukset ja heikennykset toteutetaan, tulee suurelta osin voimaan vuoden 2024 aikana. Vuonna 2025 leikkausten todelliset vaikutukset näkyvät kokonaisuudessaan. Tällä on osaltaan vaikutusta liiton toimintaan.

Vuonna 2025 Orpon-Purran hallitus on hallituskauden puolessa välissä. Onkin odotettavaa, että puoliväliriiheen hallitus tuo viimeisetkin hallitusohjelman työelämään liittyvät heikennykset ja muutokset. Todennäköisesti hallitus tuo silloin myös uusia leikkauksia. Puoliväliriihi voi vaikuttaa hyvinkin merkittävästi loppuvuoden toimintaan.

Vaikuttamistyössämme tulemme keskittymään pamilaisille merkityksellisten asioiden edistämiseen. PAM haluaa rakentaa yhteistä, kaikkia mukana pitävää työelämää, ratkaisuhakuisella ja eteenpäin katsovalla tavalla. Tulemme tekemään aktiivista vaikuttamis- ja vaalityötä, jotta palvelualoille tärkeät aiheet nousevat jatkuvasti esille ja niihin etsitään ratkaisuja politiikan keinoin.

Vuosien 2024-2027 tavoiteohjelma toimii vaikuttamistyömme pohjana. Samalla kun pyrimme edistää lyhyen aikavälin tavoitteita, teemme jatkuvasti suunnitelmaa pitkäaikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kahden vaalin vuosi

Vuosi 2025 on jälleen vaalivuosi, kun jo keväällä käydään sekä Kuntavaalit että hyvinvointialuevaalit. Valmistautuminen näihin on jo nyt alkanut, kun puolueet kisaavat gallupjohdosta ja määrittelevät omaa paikkaansa poliittisella kentällä. Molempien vaalien osalta retoriikka tulee hyvin todennäköisesti ohjaamaan talous ja sen heikot näkymät. Miten korkealaatuisia lakisääteisiä

palveluita pystytään järjestämään samalla, kun kuntien talous pitää laittaa kuntoon ja miten sote kustannukset voidaan hillitä uudessa sote-hallintomallissa. PAMin osalta kunta- ja hyvinvointialueiden teemojen laatiminen käynnistyy ennen kesää 2024. PAMin teemoja ohjaa vahvasti meidän jäsenemme ja heidän palveluiden turvaaminen kunnissa ja hyvinvointialueilla.

Päästäksemme sellaiseen tilanteeseen, jossa valittavat päättäjät ymmärtävät palvelualojen työntekijöiden näkemyksiä tarvittavista muutoksista, on palvelualojen työntekijöiden käytettävä mahdollisimman laajasti omaa oikeuttaan sekä asettua ehdolle että äänestää. PAM tulee kampanjoimaan yhteistyössä muiden liittojen ja keskusjärjestön kanssa sen puolesta, että jokainen palvelualan työntekijä käyttää arvokkaan äänensä tulevissa vaaleissa. Jokaisen liiton jäsenen tehtävänä on varmistaa, että äänestämisen tärkeys tulee selväksi jokaiselle työkaverille ja tutulle.

Suhdannepohja on saavutettu, elleivät leikkaukset pitkitä taantumaa

Suomen talous on keväällä 2024 edelleen taantumassa, kun yksityinen kulutus, investoinnit ja vienti ovat kaikki kehittyneet odotuksia heikommin. Julkinen kulutus on toistaiseksi jatkanut kasvu-uralla, mutta erityisesti pienituloisten ostovoimaan kohdistuvat merkittävät leikkaukset uhkaavat kuitenkin pitkittää taantumaa entisestään. Suomen pankin tuoreessa talousennusteessa kuitenkin katsotaan, että taantumän pohja on jo saavutettu. Bruttokansantuotteen odotetaan supistuvan vuonna 2024 noin 0,5 prosenttia, ennen kuin se kääntyy jälleen kasvuun vuosina 2025 ja 2026.

Kuluttajahintojen kasvu on toisaalta hidastunut jo merkittävästi Suomessa. Inflaation arvioidaan jäävän kokonaisuudessaan alle yhteen prosenttiin vuonna 2024 mutta kääntyvän jälleen lievään nousuun tulevien vuosien talouskasvun myötä. Hidastumisen taustalla on erityisesti energiahintojen merkittävä lasku. Samalla palveluiden hintojen odotetaan kuitenkin jatkavan yhä kasvuaan niiden ottaessa yhä kiinni kasvaneita tuotantokustannuksia.

Euroopan keskuspankin asettama ohjauskorkojen taso on tällä hetkellä liian korkea Suomen tilanteeseen nähden ja hidastaa talouden käännettä. Sen taustalla ovat muualla euroalueella jatkunut vauhdikkaampi kuluttajahintojen kasvu mutta myös Yhdysvaltain voimakas talouskehitys, jonka seurauksena keskuspankki Fed ei ole vielä aloittanut korkojen laskua.

Korkea korkojen taso on johtanut Suomessa ensinnäkin rakentamisen matalasuhdanteeseen, joka pitkittyessään saattaa vaikuttaa voimakkaammin myös työttömyyslukuihin. Korkotaso on leikannut myös etenkin asuntovelallisten ostovoimaa, joka toisaalta kohentuu jo ennen ohjauskorkojen laskua rahoitusmarkkinoiden ennakoiman korkotason laskun myötä. Samalla lainarahan hinta on vaimentanut yritysten investointihaluja, joskin niihin ovat vaikuttaneet myös talouden heikot näkymät.

Taantuma on näkynyt viime kuukausina erityisesti teollisuudessa vientimarkkinoiden vetäessä heikosti, mutta myös palvelualojen tuotanto on kääntynyt lievään laskuun. Voimakkainta lasku on ollut ravintola-alalla, jolla myynnin volyyymi jäi loppuvuodesta 2023 jopa viisi prosenttia matalammalle tasolle kuin vuotta aiemmin. Samalla alan euromääräinen liikevaihto on kuitenkin kasvanut parin prosentin vauhdilla, kun tuottajahintojen kasvu on jatkunut.

Majoituksen osalta sekä volyyymi että euromääräinen liikevaihto ovat jatkaneet positiivista kehitystään, kun erityisesti ulkomaalaisten matkailijoiden määrä on jatkanut kasvuaan kohti

koronapandemiaa edeltäneitä lukemia. Liiketoiminnan tukipalveluiden puolelta vartiointialan euromääräinen liikevaihto kasvoi vuodenvaihteessa vauhdilla, mutta sekään ei riittänyt kääntämään tuotannon volyyymia kasvuun. Kiinteistöpalvelussa euromääräisenkin liikevaihdon kehitys vaikuttaa sen sijaan hidastuneen loppuvuodesta.

Vähittäiskaupassa liikevaihto polki loppuvuoden 2023 pitkälti paikallaan samalla, kun myynnin määrä jatkoi laskuaan. Kuluttajahintojen kasvu kannattelee toisin sanoen yhä vähittäiskaupan myyntiä. Tukkukaupan puolella rakentamisen ja teollisuuden matalasuhdanne on näkynyt puolestaan voimakkaana laskuna niin myynnin määrän kuin euromääräisenkin liikevaihdon osalta.

Työllisyysaste on säilynyt vahvana, työttömyyden odotetaan kääntyvän taas laskuun

Työllisyysaste on säilynyt korkeana, vaikka yritykset raportoivat aiempaa harvemmin rekrytointivaikeuksista 20–64-vuotiaiden työllisyysasteen trendi oli 77,7 prosenttia tammikuussa 2024. 15–74-vuotiaiden työttömyysasteen on kuitenkin kohonnut puolentoista vuoden aikana reilun prosenttiyksikön 7,7 prosenttiin. Suomen pankin ennusteessa työttömyysasteen odotetaan säilyvän kuluvan vuoden samalla tasolla kääntyen jälleen laskuun vuonna 2025. Toistaiseksi vahvaa työllisyystilannetta on kannatellut sosiaali- ja terveystyöpalveluiden kasvanut työvoimatarve samalla, kun yksityisen sektorin työllisyys on heikentynyt monilla yksityisillä toimialoilla.

Palvelualoilla palkansaajien ja tehtyjen työtuntien määrä laski vuonna 2023 eniten tukkukaupassa, molemmat yli 5 prosenttia, ja kasvoi voimakkaimmin kiinteistöpalvelualalla, jolla tehtyjen työtuntien määrä kasvoi yli 5 prosenttia ja palkansaajien määrä lähes 7 prosenttia vuoteen 2022 verrattuna. Majoitus- ja ravitsemistoiminnassa nähtiin lievempää laskua niin palkansaajien kuin tehtyjen työtuntienkin osalta, ja vähittäiskaupassa palkansaajien määrä kasvoi hieman, vaikka tehtyjen työtuntien määrä laski kokonaisuutena. Työtuntien määrän trendi palkansaajaa kohden on ollut lievästi laskeva niin kaupan alalla, majoitus- ja ravitsemistoiminnassa kuin kiinteistöpalveluissakin vuosien 2022 ja 2023 aikana.

Uutena ilmiönä lomautettujen määrä suhteessa kokonaan työttömiin on kasvanut tavalla, joka ei ollut tyypillistä koronapandemiaa edeltäneissä taantumatilanteissa. Yritykset vaikuttavat siis hyödyntävän lomautuksia aiempaa useammin sopeutuakseen matalan kysynnän jaksoihin. Palvelualojen suurissa ammattiryhmissä lomautusten määrä suhteessa muihin työttömiin on kasvanut viime kuukausina erityisesti kokkien ja siivoojien kohdalla.

Jälleen neuvotellaan työehtosopimuksista

Käytännössä kaikki PAMin työehtosopimukset päättyvät kevään 2025 aikana. Kaupan työehtosopimus päättyy 31.1.2025, jonka jälkeen helmikuun lopussa päättyy suuri määrä Palvelujalojen työnantajat PALTA ry:n kanssa sovittuja työehtosopimuksia. Kiinteistöpalvelualan, Vartiointialan sekä Matkailu- ravintola ja vapaa-ajan työehtosopimukset päättyvät 31.3.2025. Sopimuskierroksen päättää Apteekin työehtosopimus, joka päättyy vappuaattona eli 30.4.2025.

Kevään 2025 ehdoton painopiste tulee siten olemaan työehtosopimusneuvottelut. Neuvottelujen tarkemmat tavoitteet asetetaan ennen vuoden vaihdetta, mutta tärkeiksi nousevat tavoiteohjelman teemojen lisäksi Orpon-Purran hallitusohjelman toteutumisesta tulevat paineet. Neuvotteluissa tulemme siten puolustamaan myös itse neuvottelujärjestelmää ja ay-liikkeen oikeuksia neuvotella työehtosopimuksista.

Teknologiasteollisuuden työehtosopimus päättyy jo ennen vuoden vaihdetta. Taloudellinen tilanne määrittää palkankorotusneuvottelujen tavoitetasoa, mutta ns. vientivetoinen malli on tälläkin kierroksella edelleen haasteena. Näin erityisesti, jos hallitus on onnistunut tavoitteessaan saada tällaisen mallin jopa sovittelujärjestelmää koskevaan lainsäädäntöön.

Aikaisempien työehtosopimuskierrosten tapaan, on äärimmäisen tärkeää kasvattaa jäsenistön tietoisuutta ja aktiivisuutta jo hyvissä ajoin ennen neuvottelukierroksen alkua. On selvää, että edessä oleva neuvottelukierros tulee olemaan haastava, ja monet neuvottelukierroksen asiat ja teemat saattavat olla vaikeita ymmärtää jäsenistöllemme. Siksi on tärkeää, että liittona kykenemme sanoittamaan ja viestimään hallitusohjelmassa esiintyvät työelämän ja ay-liikkeen asemaan liittyvät asiat selkeästi, jotta jäsenistömme ymmärtää niiden merkityksen ja syntyy aitoa valmiutta puolustaa niitä yhdessä.

Mainonnan keinoin vahvistetaan jäsenten tietoisuutta neuvotteluista ja sitoutumista yhteisiin tavoitteisiin. TES-neuvotteluihin sidotuilla mainoskampanjoilla voidaan nostattaa yleistä tietoisuutta neuvottelutilanteesta ja edistää potentiaalisten jäsenten liittymistä liittoon. Neuvottelutilanteet nostavat palkkaus- ym. työehtoasiat palvelualojen työntekijöiden tietoisuuteen ja luovat näin hyvän pohjan sekä jäsenhankinnalle että järjestämiselle.

Viestinnän keinoin tuetaan neuvottelutavoitteiden saavuttamista. Erityisesti media ja suuri yleisö on saatava PAMin neuvottelutavoitteiden taakse, koska yleisellä mielipiteellä on vaikutusta neuvottelujen onnistumiseen kokonaisuutena. Viestinnällä tuetaan myös jäsenten tietoisuutta ja sitoutumista neuvotteluihin.

Luottamushenkilöiden rooli valmiuden kasvattamisessa on keskeinen, ja siksi suunnittelua ja valmistautumista neuvottelukierrokselle tulee tehdä tiiviissä yhteistyössä heidän kanssaan. Tavoitteenamme on luoda avoin ja osallistava ilmapiiri, jossa jäsenemme tuntevat olevansa tärkeä osa prosessia ja syntyy yhteinen ymmärrys neuvottelujen tärkeydestä heidän työelämänsä ja ay-liikettä kohtaan.

Luottamusmiehiä tuetaan myös viestinnällisesti, koska he luovat välittömän rajapinnan jäsenistöön. Luottamusmiesten kautta viestit siirtyvät tehokkaasti jäsenistölle ja lisäksi heidän kauttaan pystytään vaikuttamaan ns. kentän tunnelmiin.

Viime työehtosopimuskierroksella teimme jo hyvää yhteistyötä muiden liittojen kanssa, mikä oli ratkaisevan tärkeää vahvistaessamme yhteistä neuvotteluasemaamme. Tällä kertaa liittojen välistä yhteistyötä tulee entisestään vahvistaa, luoda yhtenäisiä toimintatapoja sekä strategisten tavoitteiden yhteensovittamista.

Muutoin vuoden 2025 työehtotoiminnan painopisteenä on tavoiteohjelman 2024–2027 erityisesti lyhyen aikavälin tavoitteiden saavuttaminen ja edistäminen.

Maahan muuttaneiden toimintaan ja tukeen panostetaan

Vuonna 2025 maahanmuuttajatoiminnan kehittäminen on merkittävässä asemassa koko liiton toiminnassa. Vuonna 2024 käynnistetty maahanmuuttajaprojekti toi lisäpanostusta toiminnan kehittämiseen ja projekti tulee puoliväliin vuonna 2025. Ensimmäisen toimintavuoden tuloksia arvioidaan tarkkaan keväällä 2025 jatkopäätöksien pohjaksi.

Ensimmäisenä projektivuonna käynnistetään kolmelle alueelle vertaisverkostot. Verkostoissa on paljon vertaistapaamisia ja niissä on kehitetty erilaisia toimintamalleja, kuten tietoskuja ja työelämäkoulutusta. Vuoden 2025 aikana uusia maahanmuuttajaverkostoja rakennetaan PAMin neljälle alueelle sekä tuetaan jo olemassa olevia vuoden 2024 aikana syntyneitä verkostoja. Verkostojen perustarkoituksena on jakaa tietoa suomalaisesta työelämästä, houkutella uusia jäseniä mukaan ammattiyhdistysliikkeen toimintaan sekä toimia yhteiskunnallisen vaikuttamisen väylänä. Vuoden 2024 jälkeen maahanmuuttajien toiminnassa painottuvat erityisesti uudistetun maahanmuuttajatoiminnan vakiinnuttaminen osaksi liiton toimintaa.

Liiton tavoiteohjelman näkökulmasta korostuvat seuraavat tavoitteet vuoden 2025 osalta: PAMin sopimusaloilla työskentelevien maahan muuttaneiden järjestäytyminen kasvaa sekä PAMin sopimusaloilla järjestäytyneiden työpaikkojen määrä kasvaa merkittävästi. Kokonaisuudessaan maahanmuuttajatoiminnan tarkoituksena on liiton jäsenmäärän kasvattaminen, maahanmuuttajataustaisen henkilöiden työmarkkina-aseman parantaminen sekä ammattiliiton tuominen lähemmäksi maahanmuuttajataustaisten arkea.

Palvelualoilla työskentelee paljon maahanmuuttajataustaisia henkilöitä ja kokonaisuudessaan palveluala on jo nyt varsin monikulttuurinen. Tällöin myös palvelualojen yritysten työyhteisöt ovat entistä monikulttuurisempia, joten monikulttuurinen toimintaympäristö edellyttävää luottamushenkilöiltä aivan uudenlaista osaamista, kuten kielitaitoa, vuorovaikutustaitoja ja toiseuden/vierauden kohtaamista. Maahanmuuttajien määrän kasvaessa palvelualoilla on selvää, että PAMin roolia ja näkyvyyttä työperäisen maahanmuuton hyväksymiseksi työpaikoilla ja yhteiskunnassa vahvistetaan.

Yhteiskuntapoliittisesta näkökulmasta tarkasteltuna PAM on huolissaan maahanmuuttajien työmarkkina-asemasta. Orpo-Purran hallitus on kiristämässä monia maahanmuuttoon, työntekoon ja sosiaalisiin etuuksiin liittyvää lainsäädäntöä. Tämän lisäksi PAM näkee, että hallituksen laatima työperäisen hyväksikäytön toimenpideohjelma ei pureudu tarpeeksi konkreettisesti ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttöön. Toimenpideohjelma lähinnä korostaa viranomaisyhteistyön merkitystä.

Kokonaisuuden huomioon ottaen liitto tekee vuonna 2025 aktiivista työtä maahan muuttaneiden työntekijöiden liittyvän lainsäädännön, työehtosopimusten ja paikallisen sopimisen edistämiseksi niin, että maahan muuttaneiden työntekijöiden näkökulma otetaan entistä enemmän huomioon liiton edunvalvonnassa. Liitto haluaa edistää maahanmuuttajien työmarkkina-asemaa palvelualoilla. Vuoden 2025 aikana PAM seuraa yhteiskunnallista keskustelua ja ottaa kantaa maahanmuuttajiin liittyvään keskusteluun entistä aktiivisemmin.

PAM tavoittelee säällistä työtä ja elämiseen riittävää palkkaa yksityisten palvelualueiden työntekijöille kaikkialla

Demokratia on uhattuna yhä useammassa maassa. ITUCin mukaan työntekijöiden oikeuksien loukkaaminen ja ihmisoikeusrikkomukset ovat lisääntyneet. Ilmastonmuutos ja teknologian nopea kehitys haastavat omalta osaltaan työelämää kaikkialla. Demokraattisia ja vapaita liittoja tarvitaan yhteiskuntarauhan rakentamisessa.

Maailmanliitto UNIn ja IUF:n kongressikausi on puolivälissä. Seuraavat globaalit kongressit pidetään vuonna 2027. UNIn ja IUF:n kautta työskentelemme kaikille yhteisten tavoitteiden puolesta yhdessä lukuisten palvelualueiden liittojen kanssa ympäri maailmaa, esimerkiksi tuomalla ay-liikkeen näkökulmaa ja osaamista moniin ajankohtaisiin työelämäteemoihin sekä neuvottelemalla monikansallisten yritysten kanssa globaaleja puitesopimuksia. Työntekijöiden oikeuksien vahvistaminen ja puolustaminen ensisijaisesti järjestämisellä ja liittojen kapasiteetin vahvistamisella on edelleen kansainvälisen ay-liikkeen toiminnan keskiössä myös vuonna 2025.

Kestävä kehitys edellyttää yrityksiltä vastuullisuutta. PAM panostaa tähän työhön monikanavaisesti sekä lobbaamalla että yritysten henkilöstöä kouluttamalla ja aktivoimalla. IUF:n Alkon ja PAMin globaalia yhteistyösopimusta alkoholijuomien tuotantoketjujen vastuullisuudesta syvennetään ja laajennetaan.

Vuosi 2025 on meneillään olevan solidaarisuushankkeitten rahoituskauden viimeinen toimintavuosi. Samalla katse kääntyy jo tulevaan ja alamme yhdessä SASKin, maailmanliitto UNIn ja IUF:n sekä kehittyvien maiden sisarliittojen kanssa suunnittelemaan seuraavaa hankekautta vuosille 2026-2029.

Vuonna 2025 PAMin eurooppalaiseen ja pohjoismaiseen yhteistyöhön vaikuttavat sekä Euroopan unionin toimielinten uusi tilanne että eurooppalaisten järjestöjemme kongressikausien taitekohdat. EFFATin kongressikausi on 2025 juuri käynnistynyt ja UNI Europa jäsenliittoineen valmistelelee vuonna 2025 olevaa kongressiaan. Näistä PAM saa suuntaviivoja Eurooppa-työlleen ja on toisaalta itse vaikuttanut järjestöjen linjauksiin. Tulevana vuonna Euroopan parlamentin toiminta on vauhdissa, ja vaikuttamistyö EP:n suuntaan PAMin EP-kausitavoitteiden mukaisesti jatkuu. Euroopan komissio on vuonna 2025 puolestaan juuri aloittanut työnsä.

EWC-muutosdirektiivi on 2025 ehkä juuri astumassa voimaan, minkä jälkeen alkaa kansallinen vaikuttamistyö. Niin ikään 2024 voimaan astuvat yritysvastuudirektiivi ja alustatalousdirektiivi ovat tuolloin tuoreita, ja vaikuttamistyö niiden viemisessä osaksi kansallista lainsäädäntöä on käynnissä. Työjärjestö ILO:ssa on kesän 2025 työkonferenssiin tulossa keskusteluun alustatalouden globaalit pelisäännöt.

PAMin EWC-työssä jatkuvat vuonna 2025 pamilaisten EWC-edustajien koulutukset ja verkostoitumisen tukeminen. Yhteistyö pohjoismaisessa kaupan alan liittojen EWC-verkostossa jatkuu. Erityisesti panostetaan tavoiteohjelman tavoitteeseen hyvin toimivista EWC:istä niissä pamilaisten alojen yrityksissä, joiden pääpaikka on Suomessa ja joissa on EWC-toimintaan edellytykset.

Liiton talous ja henkilöstö

Liiton taloudellinen tilanne on kokonaisuudessaan hyvä ja liiton omavaraisuusaste on todella korkea (yli 98 prosenttia). Taloudenhoidon peruseriaatteena on ollut, että jäsenmaksutuloilla katetaan toiminnan menot. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut vuoden 2015 jälkeen.

Tulevana vuonna jäsenmaksutulot eivät riitä kattamaan toiminnan menoja, vaan kulujäämä on rahoitettava sijoitustoiminnan tuotoilla. Tavoitteena kuluvalla liittokokouskaudella onkin, että toiminnan kulut pystytään vuosittain kattamaan jäsenmaksutulojen ja sijoitustoiminnan tuottojen yhdistelmällä. Näin ollen sijoitustoiminnan on onnistuttava edelleen vaikeasta sijoitusympäristöstä huolimatta. Palvelualojen työttömyyskassan taloudellinen tilanne ja paine mahdolliseen jäsenmaksun nousuun vaikuttaa suoraan myös liiton talouteen.

Liiton hallitus on vuonna 2024 hyväksynyt PAMin henkilöstöpolitiikan ja suunnitelman kaudelle 2024–2027. Sen tehtävänä on ennakoida henkilöstöpolitiikkaan vaikuttavia tekijöitä sekä kuvata henkilöstöpolitiikan lähtökohtia. Osana tätä on hallitus muuttanut aiempaa linjausta henkilöstökulujen tavoitteesta.

Samalla kun hyväksytään se, että liiton toiminnan kulujen kattamiseksi jatkossa käytetään suunnitelmallisesti joka vuosi sekä jäsenmaksutuloja että sijoitustoiminnan tuottoja, tarkastellaan jatkossa henkilöstökuluja suhteessa kokonaistoiminnan kuluihin. Aiemmin tavoitteena on ollut, että henkilöstökulut eivät ylitä 45 % jäsenmaksutuloista, mutta jatkossa tavoitteena on, että henkilöstökulut eivät ylitä 45 % liiton toiminnan kuluista. Vakinaisten toimihenkilöiden määrä voi kuitenkin olla enintään 154.

Vuonna 2025 liitossa toteutetaan henkilöstötutkimus ja päivitetään yhteistoiminnassa ohjeistus Väkivallan uhkaan työssä sekä Asiakaspalvelutyön kuormittavuuden hallinta-asiakirja.

Uusi tavoiteohjelma ja strategia edellyttävät myös panostuksia henkilöstön osaamisen kehittämiseen. Vuoden 2024 aikana aloitetaan pysyvä käytäntö osaamiskartoituksesta. Kartoituksella selvitetään kuinka hyvin henkilöstön tiedot ja taidot vastaavat PAMin strategiasta nousevia osaamistarpeita.

Osaamiskartoitus kirkastaa ydinosaamisen, kartoittaa henkilöstön osaamisen yleisen tason, selvittää osaamisen vahvuudet ja kehittämisaalueet sekä tunnistaa mahdolliset hyödyntämättömät osaamispotentiaalit. Osaamiskartoituksen tulosten pohjalta laaditaan vuodesta 2025 alkaen kehittämissuunnitelmat, jotka yhteisö-, yksikkö- ja yksilötasolla sekä suunnitellaan tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan osaamistarpeiden toteutuminen. Kauden 2024–2027 koulutustasoindeksitavoite on 5 (vuonna 2023 toteuma 4,9).

Yhdessä parempaa